

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาที่ไม่ได้ดุลยภาพระหว่างด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ผลของการพัฒนาประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ระดับหนึ่งเมื่อเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมก็ทวีความรุนแรงขึ้นเนื่องจากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับความสนใจมากนัก มุ่งเน้นการเพิ่มรายได้ประชาชาติเป็นประเด็นหลัก จึงได้พัฒนาเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและการผลิตขนาดใหญ่จนเกิดการละเลยเศรษฐกิจในภาคชุมชน ขาดความเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษ และการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง โดยไม่ได้มีมาตรการแก้ไขหรือการป้องกันที่เหมาะสม การมุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการละเลยทางสังคมและการพัฒนาคน เมื่อเศรษฐกิจประสบภาวะวิกฤตปัญหาสะสมจากการพัฒนาไม่สมดุลข้างต้นได้ส่งผลโยงไปสู่ปัญหาอื่นๆ อีกมาก (คณะกรรมาธิการการเกษตร และสหกรณ์วุฒิสภา. 2540 : 1)

จากปัญหาดังกล่าวจึงได้มีแนวคิดการพัฒนาประเทศในรูปแบบใหม่ที่มุ่งให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองโดยให้พัฒนาท้องถิ่น พัฒนาเศรษฐกิจระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดทั้งพัฒนาท้องถิ่นให้มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบต่อไป โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน (กรมการปกครอง. 2545 : 1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ได้บรรจุแนวคิดใหม่ในการพัฒนาประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความพยายามแก้ไขผลกระทบจากการพัฒนาข้างต้นคือ การปรับแนวคิดจากการเน้นพัฒนาเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวมาเป็นการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง ปรับวิธีคิดการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา และกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายระยะยาว เพื่อเป็นกรอบ ในการปฏิบัติร่วมกัน และมียุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาประเทศคือ การพัฒนาคน และสังคม โดยเน้นการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เสริมสร้างสมรรถนะทางเศรษฐกิจ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเน้นวิธีการประชาสังคมในการปฏิบัติตามแผนงาน และการบริหารจัดการ (คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนพัฒนาชนบท. 2532 : 13)

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลถือว่าเป็นภาพสะท้อนของนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐไปสู่การปกครองท้องถิ่นระดับพื้นฐานคือ “ตำบล” ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและเป็นการกระจายอำนาจ การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาตำบลโดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเป็นหลัก รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานในตำบลให้เกิดความคล่องตัว ทั้งนี้เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรพัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมชัย คำเพาะ. 2543 : 1)

ป่าชุมชนเป็นแนวคิดหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของป่าไม้กับชุมชนในลักษณะที่ว่า การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนต้องพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้ เพราะป่าไม้เป็นแหล่งอาหาร สมุนไพรใช้ในการรักษาโรคตลอดทั้ง คนในชุมชนได้อาศัยไม้จากป่าไม้เพื่อ การก่อสร้างที่อยู่อาศัย ดังนั้น เมื่อป่าไม้ถูกหักล้างถางพงจนโล่งเตียนไป ย่อมทำให้สิ่งที่คนในชุมชนต้องการนั้นร่อยหรอลงไปด้วย ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างป่าไม้กับชุมชนนั้น ชุมชนต่างๆ ได้พัฒนากลไกเพื่อใช้ในการจัดการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น บางชุมชนอาจตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มอนุรักษ์ขึ้นมา เพื่อดูแลการใช้ประโยชน์จากป่า บางชุมชนอาจมีระบบความเชื่อเป็นแกนนำในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะทุกชุมชนจะมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งจะมีบทบาทอย่างสำคัญในการกำหนดความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์จากป่าของคนในชุมชน เช่น ความเชื่อเรื่องผีป่า

ช่วยให้คนในชุมชนใช้ประโยชน์จากป่าปฐาได้อย่างเหมาะสมพอดี ดังนั้น ป่าชุมชนจึงเป็นการเน้นให้เห็นบทบาทของคนในชุมชนต่อการจัดการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชน (วิญญู จักรพันธ์ และคณะ. 2535 : 8)

การจัดการป่าชุมชนเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานการณ์สิ่งแวดล้อมของโลกที่กำลังเสื่อมโทรมกลับมีสภาพที่ดีพอสำหรับชนรุ่นหลัง กระบวนการจัดการป่าชุมชนมีพื้นฐานจากแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจออกจากศูนย์กลางของประเทศ มาสู่องค์กรของประชาชนที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นแกนกลางในการจัดการ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชนโดยส่วนรวม การจัดการป่าชุมชนในเชิงอนุรักษ์ นี้มีแนวความคิดใหญ่ๆ 2 แนวความคิด คือ การอนุรักษ์ที่มาจากเบื้องบนกับแนวความคิดอนุรักษ์จากเบื้องล่าง ในระหว่าง 2 แนวความคิดนี้ แนวความคิดอนุรักษ์จากเบื้องล่างนั้นสามารถที่จะให้ทรัพยากรป่าไม้ยังคงอยู่ต่อไปได้อย่างยาวนาน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพิทักษ์รักษา และการใช้ประโยชน์ ส่วนแนวความคิดอนุรักษ์จากเบื้องบนยังคงแฝงไว้ด้วยการมองประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลักสำคัญ แต่การที่จะให้แนวความคิดจากเบื้องล่างให้คงอยู่ก็ต้องมีระบบการเมืองแนวประชาธิปไตยรองรับ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นการยอมรับศักยภาพของชุมชนด้านการจัดการป่าชุมชน เนื่องจากป่าชุมชนเป็นสาธารณสมบัติ กล่าวคือ ในขณะที่เอกชนสามารถตัดสินใจใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินของตนเองได้ตามความต้องการ แต่การตัดสินใจใดๆ เกี่ยวกับสาธารณะสมบัติจำเป็นต้องได้รับความเห็นชอบจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสาธารณะสมบัตินั้น (วิญญู จักรพันธ์ และคณะ. 2535 : 9)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ริเริ่มที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน โดยที่ทุกคนมีสิทธิในการร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อกำหนดวิถีชีวิตของประชาชนด้วยตัวของประชาชนเอง โดยรัฐเป็นฝ่ายที่ให้การสนับสนุนตามความจำเป็น ซึ่งอาจมีหน่วยงานทำหน้าที่จัดการแตกต่างกันไป ตั้งแต่ครัวเรือน กลุ่มสถาบัน และชุมชน โดยทุกองค์กรต้องกระทำร่วมกัน และจะต้องมีการจัดองค์กรของชุมชนอย่างเป็นแบบแผน จึงจะสามารถทำให้การกระทำร่วมกันเกิดขึ้นได้ และองค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นองค์กรฯ หนึ่งที่มีภารกิจ บทบาท อำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และ

กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสนองตอบการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หรือเพื่อให้ท้องถิ่นได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน (การอุฎ ไซยแขวง. 2541 : 4)

เมื่อปี พ.ศ. 2476 สภาพพื้นที่ป่าไม้โดยทั่วไปในตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นป่าไม้ธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทั้งในเรื่องของพันธุ์ต้นไม้และชนิดสัตว์ป่านานาชนิด แต่เมื่อปี พ.ศ.2528 พื้นที่ป่าประมาณกว่า 600 ไร่ ในบริเวณที่เรียกว่าป่าโคกสูง ซึ่งตั้งอยู่บ้านหนองโก หมู่ที่12 ตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในสภาพเสื่อมโทรม โลงเตียน เนื่องจากมีการลักลอบตัดไม้เพื่อเผาถ่าน การบุกรุกแผ้วถางพื้นที่ต้นน้ำลำธาร เพื่อทำไร่เลื่อนลอย การเผาป่าธรรมชาติโดยขาดความสำนึก และความรับผิดชอบ การแสวงหาที่ดินป่าไม้เพื่อการเก็งกำไรหรือประกอบธุรกิจอื่นๆ จะเหลือพอให้เห็นเป็นป่าสีเขียวบ้างก็เฉพาะป่าหัวไร่ปลายนาที่เป็นทุ่งนา เท่านั้น

ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นท่านได้พิจารณาเห็นว่าสภาพพื้นที่ป่าไม้บริเวณดังกล่าว ยังคงหลงเหลือความอุดมสมบูรณ์ให้เห็นอยู่บ้าง ท่านจึงเกิดความคิดที่จะฟื้นฟูสภาพป่าในบริเวณนั้น เพื่อที่จะทำให้ป่าไม้ในบริเวณป่าโคกสูงที่มีความเสื่อมโทรมได้กลับมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติดั้งเดิม จึงได้นำแนวคิดในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าโคกสูงเข้าที่ประชุมสภาตำบลเพื่อขอมติสภาตำบลในการขอดำเนินการจัดทำให้บริเวณพื้นที่ป่าโคกสูงเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตั้งปัจจุบันสภาตำบล ได้มีมติอนุมัติให้พื้นที่ป่าโคกสูงเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา โดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการอนุรักษ์เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าไม้ดังกล่าว จนกระทั่งป่าที่เคยอยู่ในสภาพป่าเสื่อมโทรมเปลี่ยนเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งความหลากหลายของพันธุ์กรรมพืชและสัตว์ป่าดังที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน และเป็นตัวอย่างการจัดการป่าไม้โดยชุมชนแก่ชุมชนอื่นๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ. 2545 : 1)

จากการพัฒนา อนุรักษ์ และดูแลบำรุงรักษาป่าชุมชนดังกล่าวของประชาชนในชุมชน เมื่อปี พ.ศ. 2541 ป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ได้รับคัดเลือกให้เข้ารับพระราชทานธงและเข็ม “พิทักษ์ป่า เพื่อรักษาชีวิต” เป็นรางวัลแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ดีเด่น ประจำปี 2541 จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (ที่ทำการปกครองอำเภอกันทรวิชัย. 2541 : 1)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการอนุรักษ์เพื่อฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูง ความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์ที่กำหนดโดยองค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการอนุรักษ์เพื่อ

ฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้ามีจะมีมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังต้องการทราบถึงแนวทางและปัญหาอุปสรรคในการจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยจะได้นำไปเป็นแบบอย่างในการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และในการจัดการป่าชุมชนอื่นๆ ที่มีสภาพเสื่อมโทรมในปัจจุบันได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนรับทราบปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขการบริหารจัดการป่าชุมชน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการป่าชุมชนโคกสูง ปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูง

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก (สุวิทย์ ชีรสาคัด และคณะ. 2535 : 94-95)
2. ความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีความสัมพันธ์สูงมาก (เกลินี จอมเกาะ. 2540 : 64)

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. **พื้นที่ในการศึกษาวิจัย** คือ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 11 หมู่บ้าน

2. **ประชากร** ได้แก่

2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.)

2.2 ผู้นำกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน

2.3 ประชาชนทั่วไป จำนวนรวมทั้งสิ้น 5,344 คน

3. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) ผู้นำกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไป ที่ได้จากการคำนวณหาจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 373 คน สำหรับการวิจัยนี้จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) จำนวน 22 คน

3.2 ผู้นำท้องถิ่นหรือกลุ่มองค์กรต่างๆ ในหมู่บ้าน จำนวน 132 คน

3.3 ประชาชนทั่วไป ทุกหมู่บ้าน จำนวน 219 คน

3. **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้** ประกอบด้วย

3.1 **ตัวแปรอิสระ** (Independent Variable) ได้แก่ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนโคกสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านการวางแผน

3.1.2 ด้านการดำเนินงาน

3.1.3 ด้านการประสานงาน

3.1.4 ด้านการจัดสรรงบประมาณ

3.1.5 ด้านการประเมินผล

3.2 **ตัวแปรตาม** (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ด้านการสงวนป่าชุมชน
- 3.2.2 ด้านการอนุรักษ์ป่าชุมชน
- 3.2.3 ด้านการพัฒนาป่าชุมชน
- 3.2.4 ด้านการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน
- 3.2.5 ด้านการประเมินปัญหาป่าชุมชน
- 3.2.6 ด้านการวางแผนจัดการป่าชุมชน
- 3.2.7 ด้านการดำเนินกิจกรรมจัดการป่าชุมชน
- 3.2.8 ด้านการจัดสรรให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากป่าชุมชน
- 3.2.9 ด้านการติดตามประเมินผลการจัดการป่าชุมชน

นियามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชนโคกสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าไม่ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการสงวน ด้านการอนุรักษ์ ด้านการพัฒนา และด้านการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ในขั้นตอนการประเมินปัญหา การวางแผน การดำเนินงาน การจัดสรรให้ชุมชนได้รับประโยชน์ และการติดตามประเมินผล โดยวัดระดับการมีส่วนร่วมตามประเภทของกิจกรรมหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

2. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการป่าชุมชนโคกสูงขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม หมายถึง วิธีการที่ใช้กำหนดในการบริหารจัดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าไม้ โดยการร่วมมือกันปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีพฤติกรรมการบริหารจัดการในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการประสานงาน ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านการประเมินผลในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานป่าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ป่าชุมชนในท้องถิ่นได้รับการคุ้มครอง หวงแหน ป้องกัน ดูแล ระวังรักษา ส่งเสริม ฟื้นฟูสภาพไปสู่การพัฒนา และใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าเหมาะสม และประหยัดส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

3. **องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล โคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ประกาศยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

4. **ป่าชุมชน** หมายถึง ป่าไม้ที่นำเอาความต้องการพึงพิงป่าของประชาชนมาเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการป่านั้นและให้ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้กำหนดแผนการ และควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อผลประโยชน์ต่อเนื้อที่อย่างสม่ำเสมอตามความต้องการของชุมชน

5. **ยุทธศาสตร์** หมายถึง แผนปฏิบัติการขั้นแรกที่สืบเนื่องมาจากนโยบายรัฐบาลหรือนโยบายจังหวัดขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำไปสู่แผนงานและโครงการจัดการป่าชุมชนโคกสูงในลำดับต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดการพัฒนาในระดับการมีส่วนร่วมในกรณีผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมน้อย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้มีความหลากหลายขึ้นในกรณีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2. นำผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์ที่ใช้กำหนดในการจัดการป่าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูงมาปรับปรุงหรือพัฒนาระดับความสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความสมดุล และสอดคล้อง ความร่วมมือในการจัดการอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการป่าชุมชนโคกสูง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระจะได้ทราบแนวทางและปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูงจากแนวคิดหรือข้อเสนอแนะของประชาชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำองค์กร เพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการแก้ไขปัญหาการปรับปรุง การพัฒนา การจัดทำแผนงานโครงการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชุมชนโคกสูง